

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
Анатолій ДІБРОВА
Протокол № 11 від “16” травня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні організації підприємництва
та біржової діяльності
Протокол № 13 від “14” травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Микола ІЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП Підприємство і торгівля

Валентина ЯВОРСЬКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПІДПРИЄМНИЦТВО

Галузь знань	Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємство та торгівля
Освітня програма	«Підприємство, торгівля та біржова діяльність»
Факультет	Економічний
Розробники:	доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, доцент, к.е.н. Сергій НІКІТЧЕНКО

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

ПІДПРИЄМНИЦТВО

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	«Бакалавр»	
Спеціальність	076 „ Підприємництво та торгівля ”	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля і біржова діяльність	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Курсовий проект	
Форма контролю	Залік, Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	3,4	4
Лекційні заняття	60 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	75 год.	6 год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	75 год.	198 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5/4 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни є набуття знань про закономірності розвитку підприємницької діяльності, її економічну сутність та загальносуспільний зміст.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб розкрити:

- ознайомитися з еволюцією виникнення поняття підприємництва;
- функції і правовий статус підприємця;
- визначити принципи та рушійні сили підприємницької діяльності;
- вивчити основні форми організації підприємництва;
- ознайомитись з питаннями оподаткування бізнесу;
- розглянути методичні підходи до розробки маркетингової діяльності;

- визначити, що таке бізнес-модель підприємницької діяльності;
- розглянути методи управління витратами.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 13. Використання знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усь-ого	у тому числі					усь-ого	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Історія розвитку підприємництва													
Тема 1. Ідея підприємництва. Теоретичні засади підприємництва.	1	7	2	2			3	10	2	1			7
Тема 2. Етапи розвитку підприємницької діяльності	2	7	2	2			3	10	2	1			7
Тема 3. Світова історія розвитку підприємницької діяльності від часів стародавнього світу і до середньовіччя	3	7	2	2			3	7					7
Тема 4. Світова історія розвитку підприємницької діяльності від часів географічних відкриттів до початку промислової революції	4	7	2	2			3	7					7
Тема 5. Світова історія розвитку підприємницької діяльності від часів промислової революції і до тепер	5	7	2	2			3	7					7
Тема 6. Історія розвитку підприємницької діяльності в Україні від давніх часів і до XVII ст.	6	7	2	2			3	7					7
Тема 7. Історія розвитку підприємництва в Україні у XVIII – XX ст.	7	7	2	2			3	7					7
Разом за змістовим модулем 1	49		14	14			21	55	4	2	2		49

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 2. Сутністнісна характеристика підприємницької діяльності													
Тема 8. Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності	8	6	2	2			3	9	1	1			7
Тема 9. Нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності	9	6	2	2			3	7					7
Тема 10. Виробниче підприємництво	10	6	2	2			3	7,5	0,25	0,25			7
Тема 11. Підприємництво у сфері торгівлі та посередницької діяльності	11	6	2	2			3	7,5	0,25	0,25			7
Тема 12. Підприємництво у сфері фінансів	12	6	2	2			3	7,5	0,25	0,25			7
Тема 13. Підприємництво у сфері страхування	13	6	2	2			3	7,5	0,25	0,25			7
Тема 14. Біржова діяльність, як вид підприємництва	14	6	2	2			3	7					7
Тема 15. Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг	15	6	2	2			3	7					7
Разом за змістовим модулем 2	56		16	16			24	60	2	2			56
Разом за перший семестр	105		30	30			45	115	4	4			105

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 3. Побудова бізнес-моделі підприємства													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 16. Основні положення бізнес-планування підприємницької діяльності	1	7	2	3			2	9	1	1			7
Тема 17. Бізнес-моделі, як інструмент планування та організації діяльності	2	7	2	3			2	9	1	1			7
Тема 18. Формування ціннісної пропозиції клієнту	3	7	2	3			2	7					7
Тема 19. Аналіз споживчого сегменту	4	7	2	3			2	7					7
Тема 20. Побудова каналів реалізації	5-6	7	2	3			2	7					7
Тема 21. Формування взаємовідносин з клієнтами	7	7	2	3			2	7					7
Тема 22. Джерела грошових надходжень	8	7	2	3			2	7					7
Разом за змістовим модулем 3	49		14	21			14	53	2	2			49

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усь-ого	у тому числі					усь-ого	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 4. Управління підприємницькою діяльністю														
Тема 23 Визначення ключових видів діяльності	9	12	2	4			2	7						7
Тема 24. Ресурсне забезпечення підприємницької діяльності	10	10	2	4			2	7						7
Тема 25. Роль партнерів у розвитку бізнесу	11	10	2	4			2	7						7
Тема 26. Витрати та їх структура	12	10	2	4			2	7						7
Тема 27. Оцінка ефективності підприємницької діяльності	13-14	12	4	4			4	7	1	1				5
Тема 28. Реєстрація підприємницької діяльності в Україні	14-15	10	2	4			2	7	1	1				5
Разом за змістовим модулем 4	56		16	24			16	42	2	2				38
Разом за другий семестр	120		30	45			30	95	4	4				87
Усього годин	210		60	75			75	210	8	8				194
Курсова робота з Підприємництва	60		-	-	-	-	-	60	-	-	-	-	-	-
Усього годин	60							60						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Розгляд теоретичні засади підприємництва.	6
2	Зародження підприємницької діяльності та етапи розвитку	6
3	Світова історія розвитку підприємницької діяльності від часів стародавнього світу і до середньовіччя	6
4	Світова історія розвитку підприємницької діяльності від часів географічних відкриттів до початку промислової революції	6
5	Світова історія розвитку підприємницької діяльності від часів промислової революції і до тепер	6
6	Історія розвитку підприємницької діяльності в Україні від давніх часів і до XVII ст.	6
7	Історія розвитку підприємництва в Україні у XVIII – XX ст.	6
8	Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності	6
9	Нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності	6
10	Характеристика підприємств виробничого типу	6
11	Підприємництво у сфері торгівлі та посередницької діяльності	6
12	Підприємництво у сфері фінансів	6
13	Підприємництво у сфері страхової діяльності	6
14	Біржове підприємництво та консалтингові послуги	6
15	Основні положення планування та організації підприємницької діяльності	6
16	Формування ціннісної пропозиції клієнту	5
17	Аналіз споживацького сегменту	5
18	Побудова каналів реалізації	5
19	Формування взаємовідносин з клієнтами	5
20	Джерела грошових надходжень	4
21	Визначення ключових видів діяльності	4
22	Ресурсне забезпечення підприємницької діяльності	4
23	Побудова відносин з ключовими партнерами	3
24	Формування витрат та їх структура	5
25	Оцінка ефективності підприємницької діяльності	5
26	Реєстрація підприємницької діяльності	5

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проаналізувати еволюцію категорії «Ідея підприємництва».	2
2	Етапи розвитку підприємницької діяльності	2
3	Підприємництво в античності. Своя справа в Греції, Римі, Персії, Китаї, Єгипті	2
4	Вплив відкриття Америки на розвиток підприємництво	2
5	Передумови промислової революції	2
6	Підприємництво в часи Київської Русі	2
7	Підприємництво за часів Гетьманщини	2
8	Розвиток підприємництва на українських землях ХІХ – ХХ ст.	2
9	Виробниче підприємство, як основа економіки країни	2
10	Підприємництво у сфері торгівлі та посередницької діяльності	2
11	Біржове підприємництво. Можливості та перспективи.	2
12	Фінансовий сектор економіки	2
13	Реєстрація підприємства.	2
14	Постановка цілей і задач	2
15	Формування ціннісного товару	2
16	Сегментація ринку	2
17	Канали реалізації	2
18	Формування взаємовідносин з клієнтами	2
19	Формування джерел грошових надходжень	2
20	Технологія, як основа операційної діяльності	2
21	Характеристика та значення ресурсів	2
22	Побудова відносин з ключовими партнерами	2
23	Менеджмент витрат	2
24	Оцінка ефективності підприємницької діяльності	2
25	Соціальна відповідальність та ділова етика	2
26	Історія успіху топових компаній	2
27	Персонал. Основні поняття формування та управління кадрами підприємства	2
28	Пошук капіталу для започаткування власної справи	2
29	Взаємовідносини бізнесу і влади	2
30	Бізнес майбутнього	2
31	Ключові базиси взаємовідносин бізнесу і держави	2
32	Успіх, який надихає!	2

5. Засоби діагностики результатів навчання.

- екзамен;
- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання. В процесі навчання використовуються наступні методи:

- словесні методи – лекцію, розповідь-пояснення, бесіду, дискусія;
- наочні методи - ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи: вправи, навчальна праця, практичні роботи, курсовий проект, реферати;
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо)

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Підприємництво» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1220>);

- Нікітченко С.О., Методичні вказівки щодо написання курсової роботи з дисципліни «Підприємництво» для студентів денної та заочної форми навчання. Київ: ЦП «Компринт» 2024, 27 с;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Загальні правила складання бізнес-плану. URL: <http://gl.kr-admin.gov.ua/doc/econom/zagpravEK031018.pdf>
2. Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І. Розвиток підприємницької діяльності навчальний посібник. Київ, НУБіП України, 2019. 385 с.
3. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д. Бізнес-планування підприємницької діяльності К.: НУБіП України, 2024, 238 с. Рек. Вченою радою, протокол № 7 від 28.02.2024 р.
4. Методичні підходи до розробки бізнес-плану сімейного фермерського господарства / [М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, М.І. Кісіль, Р.Я. Корінець, В.М. Павлишинець]. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 40 с.
5. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях: навчальний посібник /За заг. ред. М.М. Ільчука. Вид. 2-ге, перероб та доп. Київ: НУБіП України, 2022. 358 с.
6. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с.
7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.
8. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text>
9. Створюємо бізнес-модель / Александер Остервальдер, Ів Пінье; Пер. с англ.. – 2 – е вид. – Наш Формат, 2017. – 288 с.
10. Д. Клейсон, Найбагатша людина у Вавілоні - Наш формат, 2023, 156 с.
11. Paul Garrison, "Ехponential Marketing" - 2015, 252 p.
12. У. Чан Ким, " Стратегія Блакитного Океану. Як створити безхмарний ринковий простір і позбутися конкуренції " - КДС, 2019, 289 с..
13. Аграрний фонд: веб-сайт. URL: <http://agrofond.gov.ua>
14. Брайан Моран, Майкл Леннінгтон, "12 недель в году" – 2014, 208 с..
15. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
16. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
17. Джим Кемп, " Спершу скажи “НІ” " – 2019, 256 с..
18. Ден Ариелі, " Предбачувана ірраціональність " – ВСЛ, 2018, 296 с. .
19. Закон України “ Про підприємництво ”. // поточна редакція — Редакція від 29.01.2020, підстава - 143-ІХ
20. Закон України “Про фермерське господарство” // Урядовий кур’єр , 28 серпня, 2003 р.
21. Ігор Манн, "Маркетинг на 100%. Ремікс" – КДС, 2018, 240 с.
22. Майкл Микалович, "Метод тыквы: как стать лидером в своей нише без бюджета" – 2013, 304 с.
23. Національний університет біоресурсів і природокористування України. веб-сайт. URL: <http://nubip.edu.ua>
24. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09. 2008 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
25. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09. 1991 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>